

Komisja Europejska

PRACA ZA GRANICĄ W UE

POZNAJ SWOJE PRAWA

JEŚLI PLANUJESZ PRACOWAĆ W INNYM KRAJU UE, PRZYSŁUGUJE CI SZEREG PRAW.

JAKIE PRAWO POBYTU MI PRZYSŁUGUJE?

- > Masz prawo mieszkać w dowolnym kraju UE, w którym pracujesz, prowadzisz działalność jako osoba samozatrudniona lub do którego Cię oddelegowano, ale zasady różnią się w zależności od tego, czy pobyt trwa do trzech miesięcy, ponad trzy miesiące, czy jest to pobyt stały.
- > Jeśli mieszkasz za granicą krócej niż trzy miesiące, musisz jedynie upewnić się, że posiadasz ważny dowód osobisty lub paszport.
- > Po upływie trzech miesięcy możesz być zobowiązany zarejestrować się jako mieszkaniec miejscowości, w której mieszkasz, aby wykazać, że jesteś tam zatrudniony, oraz możesz uzyskać dokument potwierdzający Twoje prawo do pobytu.
- > Jeśli mieszkając w innym kraju, stracisz pracę, możesz tam pozostać, jeżeli:
 - > jesteś tymczasowo niezdolny do pracy z powodu choroby lub wypadku
 - > jesteś zarejestrowany w odpowiednim urzędzie jako osoba bezrobotna z powodów od siebie niezależnych
 - > uczestniczysz w szkoleniu zawodowym.
- > Jeżeli mieszkasz legalnie w kraju UE jako osoba pracująca nieprzerwanie przez pięć lat, automatycznie uzyskujesz prawo do stałego pobytu w tym kraju.
- > Możesz kwalifikować się do uzyskania prawa stałego pobytu przed upływem pięciu lat w wymienionych poniżej sytuacjach:

- > przejście na emeryturę po przepracowaniu w danym kraju ostatniego roku lub spędzeniu tam trzech kolejnych lat
- > zaprzestanie pracy z powodu niezdolności do dalszej pracy, po spędzeniu w danym kraju dwóch kolejnych lat
- > zaprzestanie pracy z powodu niezdolności do pracy wywołanej wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową
- > podjęcie pracy w innym kraju UE jako pracownik przygraniczny – w takim przypadku musisz wracać do swojego miejsca pobytu co najmniej raz w tygodniu – jeżeli wcześniej pracowałeś w kraju, w którym chcesz uzyskać prawo stałego pobytu, w sposób ciągły przez trzy lata.
- > W wyjątkowych sytuacjach władze kraju, w którym przebywasz, mają prawo Cię deportować ze względów związanych z porządkiem lub bezpieczeństwem publicznym, ale wyłącznie w przypadku, gdy potrafią wykazać, że stanowisz poważne zagrożenie.
- > Więcej informacji:
https://europa.eu/youreurope/workresident_pl

CZY MOJE KWALIFIKACJE ZAWODOWE ZOSTANĄ UZNANE?

- > Jeśli zamierzasz podjąć pracę w innym kraju UE w zawodzie, który jest tam zawodem regulowanym, być może będziesz musiał wystąpić o oficjalne uznanie Twoich kwalifikacji zawodowych, zanim rozpoczniesz wykonywanie zawodu w nowym kraju.

- > Zawód jest zawodem regulowanym, jeśli można go wykonywać dopiero, gdy zdobędzie się konkretny dyplom, zda się specjalne egzaminy lub zarejestruje się w organizacji zawodowej.
- > Jeśli Twój zawód jest regulowany w kraju UE, w którym chcesz pracować, ale nie jest regulowany w Twoim kraju pochodzenia, konieczne może być udowodnienie, że w swoim kraju pracowałeś w tym zawodzie co najmniej przez rok w ciągu ostatnich 10 lat.
- > Więcej informacji: https://europa.eu/youreurope/pq_pl

CZY JESTEM OBJĘTY ZABEZPIECZENIEM SPOŁECZNYM?

- > W przypadku gdy pracujesz lub mieszkasz za granicą, będziesz objęty ubezpieczeniem społecznym w kraju pochodzenia lub w kraju przyjmującym. Pamiętaj, że nie możesz sam wybrać kraju, który ma Ci zapewnić ubezpieczenie społeczne.

PRAWDZIWA HISTORIA Pracownicy przygraniczni

Françoise mieszka we Francji, ale przez cztery dni w tygodniu dojeżdża do Belgii do pracy w firmie komunikacyjnej. Niektóre z praw w zakresie ubezpieczenia społecznego przysługujących jej jako pracownikowi przygranicznemu są odmienne. Ponieważ Françoise pracuje w Belgii, musi płacić w tym kraju składki na ubezpieczenie społeczne, co oznacza, że jest tam ubezpieczona. W razie choroby może jednak uzyskać opiekę medyczną w swoim kraju pochodzenia – we Francji, a w przypadku utraty pracy może również ubiegać się o świadczenia we Francji.

- > To, w którym kraju jesteś objęty ubezpieczeniem, zależy od:
 - > Twojego statusu zatrudnienia
 - > Twojego kraju zamieszkania.
- > Powinieneś się zarejestrować w systemie ubezpieczenia społecznego w kraju przyjmującym. Ty i osoby pozostające na Twoim utrzymaniu będziecie objęci systemem ubezpieczenia społecznego tego kraju. Twoje świadczenia rodzinne oraz związane z chorobą, bezrobociem, emeryturą i wypadkami przy pracy, a także chorobami zawodowymi, wcześniejszą emeryturą i śmiercią, będą regulowane przepisami lokalnymi.
- > W wielu krajach wielkość przysługujących Ci świadczeń zależy od tego, jak długo wcześniej opłacałeś składki.
- > Więcej informacji: https://europa.eu/youreurope/social_pl

CZY MAM PRAWO ZABRAĆ ZE SOBĄ RODZINĘ?

- > Jako obywatele Unii Twój współmałżonek, Twoje dzieci i wnuki mogą przebywać w innym kraju UE na takich samych warunkach jak Ty, jeśli pracują, szukają pracy, są na emeryturze lub się uczą.
- > Jeżeli członkowie Twojej rodziny nie planują podejmować pracy, również mogą do Ciebie dołączyć – w charakterze osoby pozostającej na Twoim utrzymaniu.
- > Jeśli pracujesz w innym kraju UE ponad trzy miesiące – jako pracownik w firmie, na własny rachunek lub jako pracownik delegowany – Twój współmałżonek, dzieci pozostające na utrzymaniu i wnuki również mogą przebywać w tym kraju bez konieczności spełnienia jakichkolwiek innych warunków.
- > Członkowie Twojej rodziny jako obywatele Unii mają prawo do stałego pobytu na takich samych warunkach jak Ty, jeżeli legalnie mieszkali w nowym kraju przez pięć kolejnych lat.
- > Więcej informacji: https://europa.eu/youreurope/children_pl

WIĘCEJ INFORMACJI:
<https://europa.eu/youreurope/pl>

Urząd Publikacji

PRINT	ISBN 978-92-79-91356-3	doi:10.2873/490973	ET-01-18-826-PL-C
HTML	ISBN 978-92-79-91397-6	doi:10.2873/00261	ET-01-18-826-PL-Q
PDF	ISBN 978-92-79-91362-4	doi:10.2873/807019	ET-01-18-826-PL-N

© Unia Europejska, 2018

Luksemburg: Urząd Publikacji Unii Europejskiej, 2018.

Ponowne wykorzystanie dozwolone pod warunkiem podania źródła.

Ponowne wykorzystanie dokumentów Komisji reguluje decyzja 2011/833/UE (Dz.U. L 330 z 14.12.2011, s. 39).

Wykorzystywanie lub powielanie zdjęć i innych materiałów, co do których UE nie przysługują prawa autorskie, wymaga bezpośredniej zgody właściciela praw.